

RAMALLAH'TA CİNAYET

ABBAD YAHYA

RAMALLAH'TA CİNAYET

Özgün Adı: جريمة في رام الله (Cerime fi Ramallah)

Yazar: Abbad Yahya

Genel Yayın Yönetmeni: Hüseyin Deniz Özcan

Dizi Editörü: Mehmet Akif Koç

Arapça Aslından Çeviren: Mustafa İsmail Dönmez

Son Okuma: Emine Erdoğan

Sayfa Tasarımı: Bahar Kuru Yerek

Kapak Tasarımı: Elif Yıkamacı

1. Baskı Ocak 2026

© Livera Yayınevi, 2026

© 2017 by Abbad Yahya

ISBN: 978-625-6663-67-1

Sertifika No: 51956

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım amacıyla kaynak gösterilerek yapılacak kısa alıntılar dışında, bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin yazılı izni olmadan tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

Baskı ve Cilt

Metro Basım Hiz. A.Ş.

Yahya Kemal Beyatlı Cad. No. 94

Begos 3. Bölge, Buca / İzmir

Sertifika No: 70839

Livera Yayınevi Tanıtım Tic. Ltd. Şti.

2. İnönü Mahallesi Muzaffer Sokak No: 2/A B Blok No: 40

Narlıdere / İzmir

E-posta: info@liverayayinevi.com

www.liverayayinevi.com

ORTADOĞU KİTAPLIĞI

RAMALLAH'TA CİNAYET

ABBAD YAHYA

ARAPÇA ASLINDAN ÇEVİREN: MUSTAFA İSMAİL DÖNMEZ

livefa
yayınevi

Abbâd Yahyâ, Filistinli romancı. Romanlarının merkezinde Ramallah kenti yer alır. Altı romanı yayımlanmıştır. *Sarışın Ramallah*, *Ramallah* ve *Evlerde Olanlar* bunlardan bazılarıdır. Tarih alanında doktora çalışmalarını sürdüren Yahyâ, aynı zamanda gazetecidir ve Katar'daki el-Arabî Televizyon Ağı'nın genel müdürü olarak görev yapmaktadır.

Mustafa İsmail Dönmez, 1977 yılında İskenderun'da doğdu. Arapça-Türkçe dil çiftinde çok sayıda çevirisi yayımlandı; çeviri editörlüğü yaptı. *Beyaz Atlar Zamanı*, *Akdeniz Sürgünü*, *Ölmek Zor İş*, *Mezarlarında Dua Eden Olmadı*, *Bedenin Hafızası*, *Kadın Hapishanesindeki Anılarım*, *Larva Avcısı*, *Ebola 76*, *Silahlı Adamlar İçin Fıkralar*, *Bir Arap Kadının İtirafı* ve *Ramallah'ta Cinayet* çağdaş Arap edebiyatından çevirdiği eserlerden bazılarıdır. *Beyaz Atlar Zamanı* çevirisiyle Katar'da düzenlenen Şeyh Hamed Çeviri ve Uluslararası Anlayış Ödülleri'nde Arapçadan Türkçeye çeviri kategorisinde üçüncülük ödülü kazandı. Hâlen Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arapça Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı'nda Prof. Dr. unvanıyla görev yapmakta ve çeviri çalışmalarını sürdürmektedir.

Ortadoğu Kitaplığı Dizisi

Takdim

Ortadoğu coğrafyası, bilhassa 2010 sonrası dönemi derinden etkileyen Arap Baharı süreci ve gittikçe artan göç olgusuyla birlikte Türkiye’de kamuoyunun gündeminde hızla üst sıralara tırmandı. Her ne kadar böylesi bir konumlanmayı pek olumlu çağrışımlarla ifade edemeyeceksek de bu sürecin bir ölçüde karşılıklı kültürel etkileşim getirdiği de bir vakıa olarak önümüzde duruyor.

Türkiye’de son yıllarda akademik ve entelektüel düzlemde de Ortadoğu coğrafyasına yakın bir ilgi ve akademik merakın artmakta olduğu gözleniyor. Başta İran, Suriye, Filistin, Irak, Körfez ülkeleri olmak üzere, çeşitli toplumların siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel hususiyetlerinin artan oranda araştırma ve saha çalışması örneği olarak karşımıza çıktığını görüyoruz.

Buna paralel olarak, bazı popüler ve çok-satan yazarlar üzerinden, bu toplumların kültürleriyle de –sınırlı ölçekte de olsa– Türkiye okuyucusunun tanışmakta olduğunu söyleyebiliriz. Bu ilginin canlanmasıyla birlikte Halil Cibran, Mahmud Derviş, Fırûğ Ferruhzad, Nizar Kabbani, Adonis, Sohrab Sepehri gibi şairlerin yanı sıra Necîb Mahfuz, Cude es-Sahhâr, Amin Maalouf, Tevfik el-Hakîm, Necîb el-Kiylanî gibi edebiyatçıların öykü ve romanları da tercüme edilerek okuyucuya sunuldu.

Bununla birlikte, günümüzde birkaç milyonla ifade edilen Arap sığınmacı ve yine milyonlarca Arap turiste evsahipliği yapan 85 milyonluk bir ülkenin kültürel hayatında, asırlardır iç içe yaşanan bu coğrafya halklarının yeterince tanındığı ve kendini ifade edebildiğini söylemek mümkün değil.

Bölge dillerinden yapılan çevirilerde ise özellikle belirli ülkeler ve toplumlara odaklanıldığı; Yemen, Bahreyn, Umman, Sudan, Kuveyt, Suudi Arabistan gibi toplumlara ve örneğin Dürziler, Nusayriler, Ezidiler, Bedeviler, Vahhabiler, Berberiler vb topluluklara büyük oranda hiç değinilmediği, bunların çeviri yelpazesinde arka sıralarda kaldıkları veya hiç temsil edilmedikleri açık bir şekilde ortaya çıkıyor.

Bu eksik ve yetersizliklerin giderilmesi düşüncesi ve entelektüel sorumluluk duygusuyla, Livera Yayınları bünyesinde bir *Ortadoğu Kitaplığı* oluşturmayı ve Afganistan'dan Fa'sa kadar uzanan bu geniş bölgenin, bu "yakın coğrafyalar"ın kültürel zenginliklerinin temsil edildiği bir seçki oluşturmayı hedefledik. Edebi eserlerin ön planda olacağı bu dizide, zaman zaman kültürel eserleri, biyografi ve çeşitli nehir söyleşileri ve toplumsal değişim/dönüşüm olgularına eğilen çeşitli eserleri de okuyucuya ulaştırmayı hedefliyoruz.

Bu kitap serisi, Ortadoğu'nun zengin kültürünü, tarihini ve karakteristik özelliklerini aydınlatmayı hedefleyen, akademik ve entelektüel bir merakla girilen ancak edebi zevki önceleyen bir girişim. *Ortadoğu Kitaplığı* adını taşıyan bu zengin seçki, bölgenin edebi mirasını ele alarak, okuyuculara geniş bir perspektif sunmayı amaçlıyor.

Her bir kitapla, bölgenin farklı halklarının tarihini, kültür ve sosyolojisini mercek altına alarak, kültürel dokularının çözümlemesini ve tarihsel bağlam içinde değerlendirilmesinin sağlanmasını hedefliyoruz. Arap, Türk, Kürt, Fars, Yahudi ve diğer Ortadoğu toplumlarının edebi üretimleri, dilin evrimi, mitolojik unsurlar ve top-

lumsal değişim süreçleri üzerine odaklanan eserler de bu seride okuyucuyla buluşacak.

Bu serideki kitaplar, temelde akademik bir titizlikle seçilmiş öykü ve romanlardan oluşuyor. Her bir eser aynı zamanda, bölgenin sosyal, politik ve kültürel yapısını anlamak adına önemli birer araştırma kaynağı niteliğindedir. Eserler, yerel halkların kendi sesleriyle anlattığı hikâyeleri içerirken, aynı zamanda ortak temalar ve kültürler-arası etkileşim ve evrensel değerler aracılığıyla küresel bir okuyucu kitle-sine de hitap ediyor.

Ortadoğu Kitaplığı serisiyle, disiplinlerarası bir bakış açısı sunarak edebiyat, kültür, tarih ve dilbilim alanlarında çalışan akademisyenlere, öğrencilere, araştırmacılara ve elbette genel okuyucu kitlesine kapsamlı bir kaynak sağlamayı amaçlıyoruz. Bu kitap serisi, bölgesel çeşitliliği vurgulayarak, edebi ve kültürel bağlamda da derinle-mesine bir inceleme sahası sunuyor.

Seri editörü olarak içinde yer almakta olduğum bu değerli projeye, İngilizce ve Farsçadan çeşitli çevirilerimle ben de aktif olarak katkı sunmaya gayret edeceğim. Bu seride Arapça, Farsça, İbranice, Kürtçe gibi bölge dillerinden ve bölgeye dair İngilizce, Fransızca, Almanca dillerinden doğrudan çevirilerle okuyucunun karşısına çıkmayı hedefliyoruz. İlk eserlerini 2024 yılında sunmaya başladığımız bu serinin, imkânlar ölçüsünde yıllara uzanan uzun soluklu bir çalışma olmasını ve bu alandaki başka çalışmalara da ilham kaynağı olmasını hedefliyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle Türkiye okuyucusuna sunmaktan gurur duyduğumuz bu önemli projenin, kamuoyunun ve entelektüel çevrelerin dikkatini çekeceğini düşünüyoruz. Seride yer almasında fayda gördüğünüz eserlere dair önerilerinizi [bölgeye dair roman ve öykü derlemesi, biyografi, nehir söyleşi ve kültür kitapları] bizimle paylaşmanızdan memnuniyet duyacağımızı ve imkânlar ölçüsünde bu seriye dâhil etmek için

gayret edeceğimizi de belirtmek isterim.

Dr. Mehmet Akif Koç
Ortadoğu Araştırmacısı ve Çevirmen / Editör
Balgat, Ocak 2026

Visam'a

20 Kasım 2012

Polis, 29 yaşındaki R.S. isimli kadın vatandaşın bugün sabah erken saatlerde Ramallah'ın el-Masyun Mahallesi'nde bir ara sokakta bıçaklanarak öldürüldüğünü açıkladı. Olayla ilgili soruşturma devam ediyor. řu ana kadar herhangi bir şüpheli tutuklanmadı.

RAUF

13 Şubat 2009

Filistin Esirler Kulübü: “Raymun Hapishanesi’nde elli mahkûm deri dökülmesine yol açan şiddetli bir alerjiye yakalandı.”

el-Eyyam Gazetesi

Hayatım boyunca tüm bela ve felaketlerin sadece başkalarının başına gelen şeyler olduğunu düşünürdüm ta ki Dünya ile tanışana kadar. Onu ilk kez Birzeit Üniversitesi’nden Ramallah’taki el-Menara Kavşağı’na giden dolmuşun koltuğunda uyuklarken bir el omzuma dokunduğunda gördüm. Yorgunluktan birkaç dakikalığına uykuya dalmıştım. Tutulan boynumu çevirmeye çalışarak arkaya baktım. Bir genç kız eliyle omzuma vurarak üç şekel uzatıyordu. Kim olduğuna bakmadan parayı alıp şoföre uzattım. Tekrar rezil vaziyetteki uykuma dönmeye çalıştım ama birden elinin tuhaf görüntüsü zihnimde canlandı. Gözlerimi açıp uzun zamandır gözden kaçırdığı bir şeyi fark eden biri gibi arabanın ön camından manzarayı seyretmeye başladım. Elinin üzerindeki soluk yeşil ve mavi damarlar gözümün önünde belirdi; sadece beyaz ve pürüzsüz değil şeffaftı da. Emin olmak için tekrar eline bakmalıydım ama şoför para üstü uzatmayınca bu fırsatı kaçırdım.

Gördüğümden emin olamadığım için içim içimi yiyordu. Uzun boylu düşünerek zaman kaybetmedim; boynumun sancısına katlanarak başımı tamamen arkaya çevirdim. Eğilmiş cep telefonuyla meşgul oluyordu. Bir şey diyecek durumda değildim ama birden “Eliniz...” deyiverdim; başını kaldırıp bana baktı. Göz göze gelince boynumdaki ağrı iyice şiddetlendi, başım adeta kilitlendi; Dünya’nın yüzüne bakınca dünyam değişti. Yüzü ve boynumdaki tutulma başımı geri çevirmeme izin vermiyordu. Bir sıkıntı olduğunu anlayınca gülererek “Neyiniz var?” diye sordu. Bu perişan hâlimde o kadar çok şey vardı ki! Utana sıkıla “İnince konuşabilir miyiz?” dedim. Şaşırarak “Ne konuşacağız?” diye karşılık verdi. Tam olarak ne konuşacağımızı bilmiyordum, sessiz kaldım. Yine de başını sallayarak “Peki” dedi ve telefonunun tuşları arasında gezinmeye devam etti. Telefonun markası Nokia’ydı; zaten o zamanlar herkesin telefonu Nokia’ydı. Arama, kısa mesaj gönderme ve siyah beyaz birkaç oyun oynama hizmetini zar zor sağlıyorlardı ama onlara bağlanmamız için yeterince akıllı telefonlardı. Birkaç yıl sonra çıkacak yeni nesil akıllı cep telefonlarını hayal bile edemezdik. Kaskatı kesilen boynumu güç bela döndürüp ön tarafa bakmaya devam ettim. Dolmuşun Birzeit-Ramallah durağına varmasını bekliyordum. Burası polis karakoluna çok yakındı, el-Menara Kavşağı’na birkaç adımlık mesafedeydi. Birkaç dakikaya kalmaz varırız diye düşündüm. Aşağı indiğimde arkamda oturan kızın yüzüne bakarak konuşacaktım. Kendi kendime “Ne konuşacağız?” diye sordum; bir cevap bulamadım.

Birkaç dakika bir kelimelik bir kısa mesajı okumak gibi çabucak geçti. Önündeki koltukta oturduğum için ondan önce indim, birkaç adım uzaklaşıp inmesini bekledim. Onu tanıyormuşum da yan yana oturmamıza bir şey mâni olmuş gibi bekliyordum. Dünya indi, keşke hiç inmeseydi. Önündeki koltukla kapı arasındaki mesafe çok dar olduğu için zar zor indi: Önce sağ ayağını uzattı, sonra sırtını; arkası

dönük bir şekilde indi ve dönüp bana baktı. İlk önce Dünya'nın uzaktan, çok uzaktan geliyor olması gerektiğini düşündüm. Boşlukta birdenbire ortaya çıkan bir noktaydı sanki. Ufuk çizgisinden bana yaklaşıyor gibiydi, yaklaştıkça büyüyor ve hatları yavaş yavaş belirginleşiyordu; ışıklar saçarak bana doğru sessizce yürüyordu. Bu yavaşlığı, getirdiği bir yığın şeyle ne yapacağımı düşünmek için bana yeterince vakit bırakıyordu. Onun insan değil eşya taşımak için tasarlanmış -şoförünün tek derdi kapının kapanma sesini duyup yeni bir yük aramak üzere yola koyulmak olan- bir Ford minibüsten ineceğini düşünmezdim. Dünya'ya bakıyordum ama kelimelerimin bana ihanet edeceğinin, dilimin korkak bir sıçan gibi boğazıma kaçacağını farkındaydım. Tam da dediğim gibi oldu: Dünya birkaç saniyeliğine bana bakarak, "Buyurun, ne istemiştiniz?" dercesine elini salladı. Tek kelime edemedim. Sadece birkaç saniye geçmişti ki arkasını dönüp el-Menara Kavşağı'na doğru yürüdü.

O gün onu takip etmedim -bunu peşinden gitmek ya da ona seslenmek anlamında söylüyorum- ama "Dünya'nın peşinden koşmak" diyebileceğim bir dünyaya girdim. Daha o an Ramallah sokaklarında yürümeye, amaçsızca dolaşmaya başladım. Hava uzun uzun yürümek için elverişliydi. Ne şubat soğuğu vardı ne de yağmur. Yorgun düşürecek bir güneş de yoktu. Sadece su almak için bir dükkânın önünde durdum, onun dışında hiç durmadan yürüdüm. Akşam olunca üç arkadaş kaldığımız, el-Masyun Mahallesi'ne yaklaşmak için Üm el-Şerayit Mahallesi'nden kaçmış gibi görünen, apartmanın önüne geldim. Apartmanda on iki daire vardı. Apartman sakinlerinin kesin olarak benzeştiği tek şey aylık bin beş yüz *şekel* kira ödemeye yetecek maddi imkânlarının olmasıydı. Bu para iki mahalle arasındaki bu ara bölgede kalmalarına yetiyordu: Üm el-Şerayit'te yaşamamak için yeterli imkânları vardı ama el-Maysun'da yaşayacak durumda da değillerdi. Ben ve üç ev arkadaşım ise bu dairede kalmak için kendi-

miz dışında üç kişiye muhtaçtık. Benim için Ramallah'a taşınmak üniversite eğitimi sonrası için bir provaydı. Okulu bitirmeme neredeyse bir dönem kalmıştı. Bu da hedeflerime ulaşmama çok az bir zaman kaldığının göstergesiydi, en azından sonradan olacakları bilmediğim için o an için öyle görünüyordu. Sonra üst üste iki dönem başarısız oldum, okulu uzattım ve mezun olamadım.

Neden bilmiyorum ama Dünya'yı gördüğüm o akşam eve dönmek bana ağır gelmişti. Tuhaf bir ruh hâliyle içeri girdim. Birçok ayrıntı beni kıskırtacak derecede rahatsız ediyordu: salondaki ahşap masanın üzerinde biriken Salah'ın çalıştığı telekomünikasyon şirketinin broşürleri, dibi sigara izmaritiyle dolu su şişesi, el-Fetih Hareketi sözcüsüyle yapılan uzun bir söyleşiyi yayınlayan televizyonun net olmayan ekranı. Evin her köşesinin mikrop dolu olduğunu hissediyordum. Banyonun aralık kapısından içeri göz attım: Zihnimde küvetin etrafında çoğalan mantar yığınları canlandı. Demirden olmamasına rağmen küvet pas rengiydi. Diş fırçamın bile ev arkadaşlarımdan pislikleriyle dolu olduğundan emindim. O gün evin sıcaklığı bile rahatsız ediciydi. İçeride havalandırması kötü olan bu dairede kalan insanların kokusu vardı; o kadar iğrençti ki burnumun direği kırıldı. Nail ve Salah'a selam vermeden doğruca odama gittim, kapıyı kapattım ve derin bir nefes aldım. Battaniyeyle örtülü yatağın üzeri giysi ve evrakla doluydu. Bilgisayarın büyük ekranı toz ve sigara dumanından simsiyah olmuştu. Aylardır yerinden kalkmayan halı yarık izleriyle ve kılla kaplıydı. Tika basa dolu olan elbise dolabındaki kıyafetler dışarı taşıyordu.

Salondan gelen kahkaha sesleri ve Salah ile Nail'in bana duyurmaya çalıştığı şaşkınlık ifadeleri arasında odayı düzenlemeye başladım. Birden mobilyaların yerini değiştirmek istedim. Yatağı pence-
renin tam karşısına taşıdım, halıyı silkeledim, masayı düzenleyip yerini değiştirdim, bilgisayarın tozunu aldım, kâğıtları ve çöpleri

kocaman bir poşete doldurdum. Dolabı boşaltıp kirli kıyafetleri ayırdım ve büyük bir çamaşır yıkama operasyonuna hazırlandım. Bir yığın çamaşırı alıp odadan çıktım. Hayatlarını korsan film satarak kazanan Salah ve Nail her gün olduğu gibi hangi filmi izleyecekleri konusunda karar vermeye çalışıyorlardı. İşten döndükten sonra tüm vakitlerini yemek yiyip film izleyerek geçirirlerdi; onlar için filmsiz bir hayat düşünmek mümkün değildi. Bir an onlara dışarıdan baktığımı hissettim. Üçüncü ev arkadaşımın adı Muntasır mıydı yoksa Mutasım mıydı hatırlayamıyorum; Nail'in arkadaşıydı. Evin kirasından payına düşeni öderdi ama onu pek görmezdik. İnşaat işçisi olduğunu söylediği için bazen şantiyede kalıyordur diye düşünerek yokluğunun hiç üzerinde durmazdık.

Bir süre çamaşır yıkamakla meşgul olduktan sonra odama dönüp kapıyı kapattım. İlk kez kapıyı kilitlemek için anahtar aramayı düşündüm. Gizlimiz saklımız ya da saklayacak değerli bir şeyimiz olmadığı için odamızı kilitlemezdik. Birbirimize güvenmeye başladık-tan sonra yavaş yavaş odalarımızın kapıları birbirimize açılmıştı. Zamanla düşündüğümüzden daha çok ortak noktamız olduğunu ve birbirimize düşündüğümüzden daha çok benzediğimizi fark etmiştik. Bu şehirde ayakta durmaya çalışan gençlerdik, hepimizin aklında benzer şeyler vardı, aynı kaygıları taşıyor aynı şeyleri hayal ediyorduk. Birçok yönden “kardeş”tik. Ucuz, yöresel yemekler sipariş edip başına üşüşürdük, çalışmadığımız günlerde dairede yemek pişirmeye çalışırdık. Birkaç hafta birlikte kaldıktan sonra aramızdaki sınırlar tamamen ortadan kalkmıştı. Özellikle bir cuma gününü hatırlıyorum: Nail ve Salah cuma namazından dönmüşlerdi, namaz kılan bir ailede büyüdükları için namaz kılıyorlardı. Ben namaz kılmıyordum çünkü namaz kılan bir ailede büyümemiştim; diğeri bir ifadeyle namaz kılmayan bir ailede büyümüştüm, ikisi de aynı şey.

O gün cuma namazından sonra eve girdiklerinde uyanmaya çalı-